

Sygn. akt VU 1320/15

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 25 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 października 2015 r. sygn. (...)

**oddala odwołanie.**

**VU (...)**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. N. prawa do uwzględnienia okresu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że powyższy okres nie może zostać uwzględniony, albowiem został on zaliczony do okresów, od których należało przyznanie wnioskodawcy emerytury rolniczej.

Wnioskodawca M. N. złożył odwołanie od tej decyzji w dniu 21 listopada 2015 roku. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że w związku z jednoczesnym rozpatrywaniem przedłożonych wniosków o przyznanie emerytury przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego „nie został poinformowany o późniejszym braku możliwości odniesienia się do decyzji merytorycznych poszczególnych organów rentowych, zwłaszcza w kontekście opłacanych składek w momencie, gdy organy te wskażą kwoty przyznanych emerytur”. Ponadto wnioskodawca podniósł, że organ rentowy nierzetelnie zbadał materiał dowodowy w postaci przedstawionych dokumentów, albowiem nie wziął pod uwagę okresu opłacania przez wnioskodawcę składek na (...).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

**Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:**

Wnioskodawca M. N., urodzony w dniu (...), w okresach od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 roku do 31 marca 2005 roku i od 1 kwietnia 2005 roku do 31 stycznia 2015 roku podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i za okresy te opłacił składki na ubezpieczenie.

(dowód: zaświadczenie z dnia 3 lutego 2015 roku - bez nr karty w aktach KRUS)

W dniu 2 lutego 2015 roku wnioskodawca wystąpił do KRUS z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. W dniu 16 lutego 2015 roku Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w T. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. o udzielenie informacji czy wnioskodawca ma ustalone prawo do świadczenia, a jeśli tak, to od kiedy i jakie okresy zostały uwzględnione przy jego ustalaniu.

W dniu 6 marca 2015 roku do KRUS wpłynęła odpowiedź Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., iż wnioskodawca wycofał wniosek o emeryturę złożony w dniu 2 lutego 2015 roku i nie ma ustalonego prawa do emerytury. Kopię wniosku o wycofanie wnioskodawca złożył w KRUS już wcześniej, w dniu 23 lutego 2015 roku.

(dowód: wniosek o emeryturę, wniosek o udostępnienie danych, kopia wniosku o wycofanie wniosku w sprawie polskiego świadczenia emerytalno – rentowego, pismo ZUS z dnia 3 marca 2015 roku wraz z kopertą – bez nr kart w aktach KRUS)

Decyzją z dnia 26 marca 2015 roku KRUS przyznała wnioskodawcy prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 lutego 2015 roku. Do ustalenia świadczenia KRUS zaliczyła wnioskodawcy okres podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze od 1 stycznia 1983 roku do 31 stycznia 2015 roku.

(dowód: decyzja z dnia 26 marca 2015 roku, pisma do ZUS z dnia 26 marca 2015 roku oraz z dnia 15 lipca 2015 roku - bez nr kart w aktach KRUS)

Po raz pierwszy z wnioskiem o emeryturę do ZUS wnioskodawca wystąpił w dniu 2 lutego 2015 roku. Do wniosku załączył m.in. zaświadczenie, iż podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz opłacił składki na to ubezpieczenie w okresach: od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 roku do 31 marca 2005 roku i od 1 kwietnia 2005 roku do 31 stycznia 2015 roku. Do wniosku wnioskodawca załączył także informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych. W informacji tej w punkcie 6 zawarto pouczenie, iż nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do świadczenia m.in. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, jeżeli zaliczone one zostały do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4, informacja o okresach składkowych i nieskładkowych k. 5 – 6 – w aktach ZUS)

W następstwie ww. wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystąpił do KRUS o udzielenie informacji, czy do ustalenia prawa do świadczenia rolnego wnioskodawcy uwzględnione zostały okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek z tego tytułu od 1 stycznia 1983 roku do 31 stycznia 2015 roku. Jednocześnie ZUS poinformował wnioskodawcę, że termin wydania decyzji ulegnie przesunięciu w związku postępowaniem wyjaśniającym z KRUS.

(dowód: pismo do wnioskodawcy k. 49, wniosek o udostępnienie danych k. 50 – w aktach ZUS)

Powyższy wniosek o emeryturę wnioskodawca wycofał w dniu 19 lutego 2015 roku. Decyzją z dnia 25 lutego 2015 roku ZUS umorzył postępowanie w sprawie o emeryturę.

(dowód: wniosek o wycofanie wniosku k. 51 – 52, decyzja z dnia 25 lutego 2015 roku k. 52 – w aktach ZUS)

Kolejny wniosek o emeryturę wnioskodawca złożył w dniu 18 maja 2015 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystąpił do KRUS o udzielenie informacji, czy do ustalenia prawa do świadczenia rolnego wnioskodawcy uwzględnione zostały okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek z tego tytułu od 1 stycznia 1983 roku do 31 stycznia 2015 roku. KRUS na pytanie to odpowiedziała twierdząco.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1 – 4, wniosek o udostępnienie danych k. 15, pismo KRUS k. 16 – w aktach ZUS)

Decyzją z dnia 31 lipca 2015 roku ZUS przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 maja 2015 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy ustalono na 20 lat, 5 miesięcy i 29 dni okresów składkowych. Do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy nie zaliczono okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

(dowód: decyzja z dnia 31 lipca 2015 roku k. 22, karta przebiegu zatrudnienia k. 18 – w aktach ZUS)

Z uwagi na to, że przyznana przez ZUS emerytura okazała się świadczeniem wyższym od wypłacanej emerytury rolniczej, decyzją z dnia 19 sierpnia 2015 roku KRUS wstrzymał skarżącemu wypłatę emerytury rolniczej od dnia 1 września 2015.

(dowód: decyzja z dnia 19 sierpnia 2015 roku - bez nr karty w aktach KRUS)

Decyzją z dnia 7 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę emerytury dla wnioskodawcy od dnia 1 maja 2015 roku.

(dowód: decyzja z dnia 7 września 2015 roku k. 40 – 41 – w aktach ZUS)

W dniu 24 września 2015 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o doliczenie okresu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze na podstawie załączonego do pierwszego wniosku o emeryturę zaświadczenia KRUS oraz wniósł o wypłatę wyrównania wraz z odsetkami. W następstwie powyższego wniosku wydana została zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja.

(dowód: wniosek k. 49, decyzja z dnia 23 października 2015 roku k. 50 – w aktach ZUS)

**Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

***Odwołanie jest niezasadne.***

W myśl art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2013 , poz. 1440 ze zm.), zwanej dalej ustawą, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość

Wnioskodawca ma przyznane prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3; 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a. Wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych do dnia 31 grudnia 1947 roku wynosi co najmniej 65 lat (art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy). Zgodnie zaś z art. 28 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: 1) osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3; 2) mają okres składkowy i wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Organ rentowy ustalił staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na 20 lat, 5 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nie uwzględnił okresów podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek na to ubezpieczenie od dnia 1 stycznia 1983 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku. Uwzględnił jedynie okresy ubezpieczenia pracowniczego zgodnie z przedłożonymi przez wnioskodawcę dokumentami. Wnioskodawca twierdzi natomiast, że okresy wyżej wymienione powinny zostać uwzględnione, a wydana przez ZUS decyzja z dnia 23 października 2015 roku jest nieprawidłowa.

Na wstępie wskazać należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania (sporu) jest określony treścią decyzji organu rentowego, od której odwołanie wszczyna postępowanie przed sądem. Wnioskodawca w dniu 24 września 2015 roku wystąpił z wnioskiem o doliczenie okresu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze na podstawie załączonego do pierwszego wniosku o emeryturę zaświadczenia KRUS oraz wniósł o wypłatę wyrównania wraz z odsetkami. W następstwie powyższego wniosku wydana została zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja odmowna. ZUS stwierdził bowiem, że powyższy okres nie może zostać uwzględniony, ponieważ został on zaliczony do ustalenia przyznanej wnioskodawcy emerytury rolniczej. To oznacza, że przedmiotem oceny Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie może być jedynie kwestia, czy organ rentowy zasadnie nie uwzględnił okresu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze, nie zaś prawidłowość (lub nie) innych decyzji ZUS dotyczących wnioskodawcy. Nie ma zatem znaczenia podnoszona przez wnioskodawcę okoliczność, że w kolejnych decyzjach dotyczących wysokości emerytury wnioskodawcy ZUS wskazywał różne kwoty tego świadczenia.

Stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
  - 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
  - 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,
- jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zgodnie natomiast z art. 10 ust. 3 cytowanej ustawy okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zasadniczym zatem warunkiem uwzględnienia okresów pracy rolniczej, o których mowa w art. 10 ust. 1, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczania jej wysokości jest zastrzeżenie, że okresy te nie zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Okresów tych nie można bowiem uwzględnić podwójnie, tzn. zarówno przy ustalaniu prawa do świadczeń rolniczych, jak i świadczeń pracowniczych, o czym wyraźnie stanowi art. 10 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 277). Kwestia konkurencyjności obu systemów ubezpieczeniowych wyklucza możliwość zaliczenia tego samego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 maja 2007 r., II UK 164/2006, OSNP 2008/11-12 poz. 172 i z dnia 4 listopada 2009 r., I UK 168/09, LEX nr 570124).

W przedmiotowej sprawie nie ma wątpliwości, że okres podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników zaliczony został do stażu ubezpieczeniowego wymaganego przez przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników do przyznania wnioskodawcy emerytury rolniczej. A skoro tak, to w świetle zacytowanych wyżej przepisów ustaw emerytalnych, nie ma możliwości ponownego zaliczenia wnioskodawcy okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników do stażu ubezpieczeniowego w systemie ubezpieczenia powszechnego.

Wnioskodawca na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2016 roku stwierdził, że wniosek o emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeniowego złożony w dniu 2 lutego 2015 roku wycofał, ponieważ został nieprawidłowo pouczony przez pracownika ZUS (z tym, że pracownik ten nie wskazał, który wniosek, czy o emeryturę rolniczą, czy też o emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeniowego ma wycofać). Ta okoliczność nie została jednak przez wnioskodawcę w żaden sposób wykazana. Jednocześnie zaś w aktach sprawy znajdują się nie tylko prawomocne decyzje o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury rolniczej oraz emerytury pracowniczej, ale także znajduje się

przy pierwszorazowym wniosku o emeryturę pracowniczą podpisany przez wnioskodawcę kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych z pouczeniem dotyczącym możliwości zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego m.in. okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Decyzja KRUS o przyznaniu prawa do emerytury rolniczej jest prawomocna, a więc Sąd Okręgowy nie może przyjąć, że okresy ubezpieczenia rolniczego i opłacania składek na to ubezpieczenie, nie zostały zaliczone do ustalenia prawa do tego świadczenia. To zaś wyklucza zaliczenie ich ponowne do tzw. emerytury pracowniczej.

I dlatego, na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.